

OD. No. 1954

Naam Letten in Nederland

Zie ook: ACD/O. dossier: LETLANDSE VERENIGINGEN IN NEDERLAND

Ww

Uit		In		Uit		In		Uit		In	
Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum
9/1-51	TJ	10/1/51	25/7	VBH							
24/11	C	10/1/52	3/10	CR	23	aug	1961				
20/1-52	C	10/1/54	11/1	jan. 1962	CR	11	jan.	1962			
26/1-52	MS	9/10	15	jan. 1962	C	12	feb.	1962			
4/1-52	MS	2/1/58	2	nov. 1964	E	9/10/51	1	jan. 1955			
12-12	C		7	jan. 1963	C	24	dec.	1964			
2/1-53	Bg	1/1/53	23	apr. 1965	PE	7	apr.	1965			
1/1-53	De	24/1/56	17	JAN. 1969	PR/V	24	JAN.	1969			
9/1-54	C	15 JAN 1954	11	SEP. 1960	1701/6/80						
20/1	MS	23 JAN. 1954									
7/3-54	MS	12 MEI 1954									
13-54	TP	14 MEI 1954									
1/2-58	EAC	27 DEC. 1956									
2/1-57	EP	MEI 1957									
12 juni	1961	CR									
19/1	A ²										
20/1	CR										

DOSSIER No.: OD. 1954

NAAM: LETTEN in NEDERLAND.

Uit			In	Uit			In	Uit			In
Datum	Aan	Paraaf	Datum	Datum	Aan	Paraaf	Datum	Datum	Aan	Paraaf	Datum
9/10 57	TU	-	10/10	26/4 over	KB/H	-					
27/11	C	-	10/10	31/4	act/A	-					
20/3-52	C	-	10/4	2/8 "	C	23 aug. 1961					
26/8-52	KB	-	-	1 jan. 1962	CR	1 jan. 1962					
8/7 1953	C	-	-	15 jan. 1962	CR	19 feb. 1962					
21/7 over	D	-	-	10/11 1964	E 9/10/7	-					
20/7 over	K.B.-4	-	8/8 2	4/12 over	ACSA	-					
1/8-52	KB	-	29/10	7/12 "	A3	-					
29/10 52	KB	-	8/11	10/12 "	DOB	-1 jan. 1965					
22-12 52	C	-	20/11	1 jan. 1965	C	24 dec. 1964					
2/1-53	g.g	-	14/11	apr. 1965	PR/V	7 APR. 1965					
1/6 53	Dis	-	24/1	17 JAN. 1969	PR/V	24 JAN. 1969					
9/1-54	C	-	15 JAN 1954	11 SEP. 1969	AC 0/0/Bo	11 SEP. 1969					
25/1	Dis	-	23 JAN. 1954								
2/3-54	KEB	-	12 MEI 1954								
13 MEI 1954	PA	-	14 MEI 1954								
11/3-56	E	-	27 DEC. 1956								
2/1-57	EC*	-	31 MEI 1957								
12 juni 1961	CR	-									
20/4 over	act/A2	-									
21/4	CR	-									

MINUTENBLAD

DOSSIER No. 1954.....

NAAM: LETTEN IN NEDERLAND.....

1. Aangelegd op aanwijzing van CVV II.28-9-51.
ACD 4c.
2. *Ingenieur v.m. CO 123244 CVV II 28/11/51*
3. *per Jon. CO 130469 - Vanaf CVV 20/1/52*
4. *Ingenieur v.m. CO 145254 CVV II 19/7/52*
5. Voor zover van de geagendeerde stukken (in dit OD geborgen) het schutblad aanwezig was dit bijgevoegd.

juli '70.

Speciale instructies aan ACD, (Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

CO 146415

~~PD 27/80~~

ONAFGEDAAN

OD 1954 Ketten in Meerland
H. p. 1954

OD 1954.

Afd./Sectie: CVL II Dat.: 10-12-52 Par.: W

Achtereenvolgens aan: C

Interne aanwijzingen ACD.

Verantw. voor
Adm. afdoening:

H. ACD., namens deze
Dat.: 10-12-52

ACD. P. 10. Dat.: 10-12-52 Par.: W

AFD. / SECTIE	BEHANDELING	AFZ./PAR.	DAT.
<u>CVL II</u> <u>10-12-52</u>	<u>jeu</u>	<u>W</u>	<u>10-12-52</u>
<u>CVL II</u> <u>10-12-52</u>	<u>jeu en tel. nagaan op 10-12-52, twee sand.</u> <u>KB 10-12-52</u> <u>Cyria</u>	<u>CVL II</u> <u>KB 10-12-52</u>	<u>10-12-52</u> <u>1/9-52</u>
<u>CVL II</u> <u>10-12-52</u>	<u>affaires</u>	<u>CVL II</u>	<u>10-12-52</u>
<u>5/9-52</u> <u>CVL II</u>	<u>af</u> <u>10-12-52</u>	<u>W</u>	<u>10-12-52</u>

RAPPORT VAN KB

AAN CVL

No.: 5904

Betr.: VOLDEMARS BRIEDIS (LET)

Typ.E.

~~FS 2/180
lij gen op 11/11~~

Uit betrouwbare bron werd vernomen, dat VOLDEMARS BRIEDIS, gewezen student in de electrotechniek te Amsterdam, laatste adres: Herzogstraat 7 I te Amsterdam een half jaar geleden naar Brazilië geëmigreerd zou zijn.

VRII VOOR ACTIE

KB, 20 Augustus 1952

by R.V.D. mapenroep: 3
3/1/52 te Asd. openbreuk
naar Nieuw-Deelstaat
CVL
27/10/52

F

Speciale instructies aan ACD, (Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

ONAFGEDAAN

14/12/54
K³ aanw

CO 143254
OR.

OB 1954

Afd./Sectie: *CVI* Dat.: *21/7/52* Par.: *11*

Achtereenvolgens aan: *C*

Aanwinst 20/7/54

Interne aanwijzingen A C D.

Verantw. voor Adm. afdoening: *C* H. ACD., namens deze Dat.: *1/8/52*

ACD.4C Dat.: *1/8/52* Par.: *27*

ACD.	SECTIE	BEHANDELING	AFZ./PAR.	DAT.
<i>C</i>	<i>CVI</i>	<i>jozen</i>	<i>ACD 10</i>	<i>3/7</i>
<i>4/2/54</i>	<i>CVI</i>	<i>overleg pleeg met K.B. (vervan K.B. II) om</i>	<i>CVI 2</i>	<i>4/7</i>
	<i>ACD</i>	<i>maxime wil. <i>Commissie T. onderzoek met</i></i> <i>in Nederland. <i>Affschalen</i></i>	<i>CVI 10</i>	<i>15/7</i> <i>21/7</i>

RAPPORT VAN KB

AAN HC

No.: 5522

Betr.: DE LET TURKS.

Typ.D.

OP KAART
ACD/ 40
DAI: 4852
PAR: J

26.504 19.275
2 JULI 1952
ACD/ 643254

Uit betrouwbare bron werd het volgende vernomen.

- X Van ~~TURKS~~ is bekend, dat hij een kartotheek heeft aangelegd van alle in Nederland verblijf houdende Letten. De bedoelingen zijn
- X niet duidelijk. A. PARISS (Herschelstraat 50 te Den Haag) moet er meer van af weten, doch heeft zich hierover niet willen uitlaten.

KB, 2 Juli 1952 J

VRJ VOOR ACTIE

In 1948 werd ons als dan de K. M. gevonden dat
T. van der Meer deelde met en geleenheid de helle
CACD 41730. Het was in hetzelfde tijdperk
algemeen en was verlaagd worden, P.P.C. agent
te zijn en verlaagd te zijn van een groot
landbouw en zijn oudheid.
In zijn vertoog met betrekking tot T. M. in
1947 naar de K. M. van der Meer met het
aanpakken van de R.V.D. en de K. M.
aanpakken.
De K. M. van der Meer. T. M. van der Meer
en M. M.

RAPPORT VAN KB

AAN HC

No.: 5521

Betr.: MILDA RETERS TE BILTHOVEN.

Typ.D.

Schuttele in voorbeeld
pr

Uit betrouwbare bron werd het volgende vernomen.

X/ Milda RETERS (oud 40 jaar, 2 kinderen, woonachtig te Bilthoven) is
gescheiden van SMILTNIKS, een zeeman met onbekende verblijfplaats.
Milda, die bekend staat als een onaangenaam mens, heeft zich geheel
uit het Lettische verenigingsleven teruggetrokken.

KB, 2 Juli 1952 ✓

VRIJ VOOR ACTIE

dit rapport betreft
de man, die het te ingewikkeld
keert en de dienst van hem
ook geheel voor

RAPPORT VAN KB

AAN HC

No.: 5520

Betr.: MAXTONICS TE OEGSTGEEST.

Typ.D.

Schutblad in permittie

MAXTONICS

- X Uit betrouwbare bron werd vernomen, dat de Let MAXTONICS (woonachtig te Oegstgeest) van zijn Lettische vrouw, die thans in Duitsland verblijf houdt, wil scheiden.
Momenteel leeft hij samen met een Lettische vrouw, genaamd Vera
X POGULE (oud ± 35 jaar).

KB, 2 Juli 1952

*dit is al vermeld bij de
beoord.*

VRIJ VOOR ACTIE

CHA 2+1

CX 121471

00-1954

MINISTERIE VAN
BIRMINGHAMSE ZAKEN

Am-Gravenhage, 29 October 1951

No. 121471
BijzK zeven HC

VERTROUWELIJK

UITTREKSEL

Uit: 00/1997

Voor: 00/1954

o.a.v.: R.O.B.

Dat.: 5/1-52

Par.: 129

Betr.: organisaties van vreem-
delingen van de "Achter
het IJzeren Gordijn" landen

Ingevolge Uw verzoek ter vergadering van Pro-
cureurs-Generaal van 20 September 1951 is door mijn Dienst
een verzamelrapport samengesteld betreffende de verschil-
lende in ons land bestaande organisaties van vreemdelingen
van de "Achter het IJzeren Gordijn" landen.

Ik moge U mitsdien een exemplaar van dat rap-
port deen toekomen.

MET HOOP VAN DE DIENST,
Verzins deze:

De Heer Procureur-Generaal,
fgd Directeur van Politie
bij het Gerechtshof
te LEEUWARDEN

W. J. Th. SERRARIS

Letten (Verenigingsleven)

De "Hulpvereniging van Letten in Nederland" ("Hollandes Latviesu Palīdzības Biedrība") is een vereniging, die alleen de zuivere hulpverlening aan Letten in Nederland wil nastreven en geen politieke oogmerken heeft. De vereniging is opgericht op 11 Mei 1946 in Bilthoven.

Het Bestuur bestaat uit:

- Plv. Voorzitter : Mudis Harolds KARLIETIS (KARLIESA), geboren te Sece op 2 October 1927, wonende te Arnhem, Jufferstraat 11;
- Penningmeester : Konrads STRAZDINS, geboren te Aizputte op 9 April 1912, van beroep kleermaker, wonende te Haarlem, Zijlstraat 13 rd;
- Secretaresse : Melita Ludmilla JAKOVICS, geboren te Suchum (Rusland) op 5 Juli 1915, zonder beroep, gehuwd met Konrads STRAZDINS, wonende te Haarlem, Zijlstraat 13 rd.

De vereniging telt een 50-tal leden.

In deze vereniging is ook, zoals in bijna alle verenigingen van emigranten, een conservatieve en een meer vooruitstrevende groep.

Het bestuur is conservatief, d.w.z. het bouwt verder op de verhoudingen, die vroeger in Letland bestonden, terwijl de vooruitstrevende leden meer rekening willen houden met de gewijzigde politieke verhoudingen. Ook de vooruitstrevende groep is anti-communistisch geïntereerd, alhoewel zij door de conservatieven soms als communistisch worden gedoodverfd.

Onder de Letten wordt het blad Londonas-Avizie verspreid.

Een van de leidinggevende figuren uit de vooruitstrevende groep is de Let Laimon VANAGS, geboren te Riga op 23 Januari 1921, medisch student, wonende te Leiden, Calandstraat 30.

Door de "Hulpvereniging van Letten in Nederland" wordt contact onderhouden met een Letlandse dominee uit Brussel, genaamd KOMANUS, die in België één van de leidende figuren onder de Letlandse emigranten zou zijn.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

ONAFGEDAAN

1954

CO 115489

118338

12K

08/10/54

~~Wegen in 5 kapp~~
P.O. "Letten in Nederland"
Mensen op kaart brengen.

Afd./Sect.:

CVI

Dat.:

20/9-57

Par.:

12

Interne aanwijzingen ACD.

M

ACD. 40

Dat.: 9-1-52

Par.:

WR

08/10/54

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

1
2
3
4
5
6

CVV 19/8/57

Lst. gevraagd I.D. Rotterdam Vorkrij deleggen CVI 12 15/10-57

CVV 21 118338

gegen CVVI 19/9-57

CVV IV t.l.w. Opdrin CVVI 20-57

in spec instructies aan ACD

Van B was beziging bijlagen, daarna c.t. verblijfs

Bijlagen gelicht t PoB wko A

I. D. No. 1075. *Q'dan*

VERTROUWELIJK.

Betreft: Schenkel.

OP KAART
ACD/ 4 C
DAT: 9-1-52
PAR: NVR

15 SEP 1951

In antwoord op Uw brief no. ^{*10*}115789, d.d. 18-8-1951, wordt het volgende bericht:

PD 106225^{1/2}

ok / Schenkel, Hendrik, geboren 25-11-1924 te Rotterdam, auto-monteur, wonende Oranjeboomstraat 67/6a te Rotterdam, is d.d. 20-7-1945 te Rheine (Dld.) gehuwd met Oksas, Edeltraud, geboren 4-1-1916 te Schmalinken (Rusland-Letland).

Zowel man als vrouw zijn a-sociale elementen, die beiden reeds wegens diefstal met de justitie in aanraking kwamen. Van enige politieke inslag is geen sprake en de vrouw is anti-Russisch.

Omstreeks eind 1947 heeft zij via de Russische Ambassade een verzoek ingediend om haar ouders in Letland te mogen bezoeken. Uit angst dat zij evenwel niet naar Nederland mocht terugkeren is dit familiebezoek niet doorgegaan. Sinds haar bezoek aan de Ambassade krijgt zij het Letlandse blad "CIŅA" toegezonden. Een exemplaar van dit blad is aangehecht. (Einde).

Aan B.V.D.

1011 K

vdm/3+1

GVV/I

CO:115789

21 AUG 1951

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 13 Augustus 1951.
Javastraat 68.

Nr. : 115789

Bijl.: gene

Betr.: SCHENKEL

VERTROUWELIJK

Ik moge U verzoeken mij in kennis te stellen met de personalia, de huidige verblijfplaats alsmede de politieke oriëntering van SCHENKEL, gewoond hebbende = Winkenstraat Nr. 5 b of 56 te Rotterdam.

Aan genoemde persoon werd aan het vermeldde adres een tweetal exemplaren van een Ietlands communistisch partijblad toegezonden, doch bleken aldaar onbestelbaar.

HET HOOFD VAN DE DIENST
wanens deze,

UITGEBOTKT

Jhr. Mr. W. J. Th. SERRARIS

Ontv. bew.

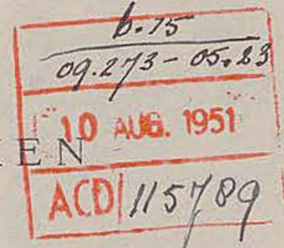
Rappel

18-10-51

Antwoord

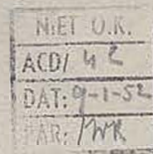
Aan de Heer Hoofdcommissaris van Politie
te
ROTTERDAM.

MINISTERIE
VAN BUITENLANDSE ZAKEN
'S-GRAVENHAGE

VERZORKE BIJ BEANTWOORDING KENMERK, ONDERWERP, DATUM EN NUMMER TE VERMELDEN

Kenmerk: Directie Algemene Zaken/VZ.
Onderwerp: Communistisch partijblad.

Datum: 9 Augustus 1951.
Nummer: 78840.

Bijlagen:

Ik heb de eer U hierbij te doen toekomen
..... een tweetal exemplaren van een Ietlands communistisch
partijblad, waarvan de geadresseerde voor de post
althans onvindbaar bleek, met verzoek daarmede te
handelen als U terzake nuttig voorkomt.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
Voor de Minister,
Het Hoofd van het Bureau Vreemdelingen-
zaken,

H. Reynders

AAN:
De Binnenlandse
Veiligheidsdienst.-

WOP KAART
ACD/ 50
D: 8.10.51
PAK: 50

6.68
05.45

Verbinding: 32.

1 MRT 1951
ACD/ 104363

No.: BV/G 2007a -51.

Schakkel in permissie d
Aan de Binnenlandse Veiligheidsdienst
te
's-G r a v e n h a g e.

t.a.v. de Heer Jhr. Mr. W.J.Th.Serraris.

VERTROUWELIJK.

In antwoord op Uw rappel No. 97873
dd. 22-2-1951 betreffende het feest van de
Letlandse Vereniging te Utrecht, deel ik U
mede dat, blijkens mijn administratie, het
antwoord op het desbetreffende schrijven van
11-12-1950 aan Uw dienst is verzonden op
4-1-1951, onder No. BV/G 2007/50.

100551

Als bijlage was een fotoreproductie
bijgevoegd van een der betrokkene, Karlietis
M.H., geboren 2-10-1927.

Ik moge U verzoeken mij mede te delen,
of U mijn antwoord inderdaad heeft ontvangen.

E I N D E. 26-2-1951.

*Tel. grand woord op laatste
vraag dat wi het wel ont-
vangen hebben maar alom
een fout op nieuw een rappel
gestuurd is*
2005 14/3.51

VERTROUWELIJK.

VERBINDING No. 51.

No. I.D. 564/50.

Onderwerp:
Letten in Hengelo(0).

Datum: 27 Januari 1951.

OP KAART
ACD/ 40
DAT: 27 FEB
PAR: 104040

Datum ontvangstbericht: 11-12-50 en 22-2-51.

Schiller in de ...
In antwoord op Uw schrijvens No. 97873, respectievelijk
gedagtekend 11 December 1950 en 22 Februari 1951, betreffende
alhier woonachtige zijnde personen van Letse nationaliteit, heb ik
de eer U te berichten dat betreffende voormelde personen U onder
No. 564/50, d.d. 3 Januari 1951, reeds uitvoerig werd bericht.

100404

E I N D E .

Op 26 Februari 1951, toegezonden aan het
Hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst
te 's-GRAVENHAGE.

I.D.2365 A.

Betreft: Letlandse Vereniging.

VERTROUWELIJK.

97873

6.524 al
06.384-09.272
06.384
07.273.

OP KAART
ACD/ 40
DAI: 0.10
PAR: 00

24 JAN. 1951

ACD/ 101684

Schubblad in nummer 10

10

Naar aanleiding van Uw schrijven, d.d. 11-12 50, no. 97873, wordt het navolgende gerapporteerd.

Bij de Vreemdelingendienst alhier staan 4 Letlanders ingeschreven, n.l.

Laimons VANAGS, geboren te Riga, 23-1-21, gehuwd met Olga KRISCUNS, geboren te Riga, 2-1-23, wonende te Leiden, Calandstraat 36. Beiden studeren medicijnen;

Gundega Dzidra JEGERE, geboren te Faungulbene, 11-12-26, wonende te Leiden, Rijn- en Schiekade 41. Zij staat ook bij de Rijksuniversiteit alhier ingeschreven voor de medische faculteit;

Gaida Vera RITERIS, geboren te Riga, 19-8-13, apothekeres, wonende te Leiden, Rijsburgerweg 103.

Volgens bekomen inlichtingen heeft VANAGS met zijn echtgenote voornoemd, de in Uw schrijven bedoelde feestavond te Utrecht bezocht. Dat zij communistisch georiënteerd zouden zijn is dezerzijds niet kunnen blijken. De mededeling, dat 11 Letten uit Leiden bedoelde feestavond zouden hebben bijgewoond, wordt dezerzijds onjuist beschouwd, omdat er slechts 4 Letten in deze gemeente woonachtig zijn.

Tot dusver is er ten nadele van bovengenoemde Letten niets gebleken. Indien hiervoor termen aanwezig zijn, zal over deze aangelegenheid nader worden gerapporteerd.

Leiden, 23-1-51.

97873

OP KAART
ACD/ 40
DAT: 2-10-51
PAR: 231

17 Januari 1951.-

ONDERWERP : Letten in Sittard.-

Sittard

314

16.204
19.213

22 JAN. 1951 B

ACD/ 101497

VERTROUWELIJK

Bevat in ...

Ter voldoening aan het verzoek, vervat in Uw schrijven No. 97873, dd. 11.12.50, bericht ik U dat het hier betreft :

1. Robert SARNIS, geb. te Berzgaile (L), 24.1.23, ongehuwd, van Letlandse nationaliteit, RK., als mijnwerker werkzaam op de Oranje Nassau mijn III, werkno. 1846, als gezelschapshuis in het Gezellenhuis, Oude Markt 1 te Sittard. Betrokkene heeft zich dd. 29.4.48, toelatingsbewijs No. 12173, in Nederland gevestigd, en verblijft alhier met verblijfsvergunning No. 64743;
2. Jazeps ZELVIS, geb. te Aiskalne-Iatgale (L), 23.11.23, ongehuwd, van Letlandse nationaliteit, RK., als mijnwerker werkzaam op de Oranje Nassau mijn III, werkno. 1851, en als gezelschapshuis in het Gezellenhuis, Oude Markt 1 te Sittard. Betrokkene heeft zich dd. 29.4.48, toelatingsbewijs No. 12197 in Nederland gevestigd en verblijft alhier met verblijfsvergunning No. 60361.-

•omtrent betrokkenen, welke alleszins gunstig bekend staan, is niet gebleken dat zij communistisch georiënteerd zouden zijn, doch fel tegen het communisme zijn gekeerd.-

ID 78.-

AAN :

Het Hoofd der Binnenlandse Veiligheidsdienst
Javestraat 68

' s - G r a v e n h a g e

Alfred 6.60 09.273-01.20
6.60 09.273-01.122.1

06.322.1 06.384
5.4-06.242 09.273
06.11
06.384-09.273

6.28
09.27-06.24
12 JAN. 1951
ACD/100907

VERTROUWELIJK

Verbinding: 19
E/8 no 1153'50 Vreemd.

Datum: 8-1-51

Betreft: Uw schrijven no. 97873 d.d. 11-12-50
Ons rapport E/8 no 1068'50 dd 22-11-50, n.a.v.
feestavond van de Letlandse vereniging.

In antwoord op Uw bovenvermeld schrijven wordt als volgt gerapporteerd:

Het betreft hier de "HULPVERENIGING VAN LETTEN IN LAND" (Hollandes Latviesu Palidzibaz Biedriba).

OP KRAAN
ACD/100907
DAT: 100907

Betr. het gestelde in Uw schrijven ad a):

In het gebouw "Trianon" wordt reeds vele jaren eenmaal per jaar een onafhankelijkheids-herdenking door genoemde vereniging gehouden.

Ad b):

Op deze avond hebben enige sprekers het woord gevoerd. Deze sprekers, die allen fel anti-communistisch spraken en hierbij ook het geestelijk terrein inschakelden, werden door verschillende aanwezigen, die de Letlandse taal niet geheel machtig waren, voor dominees gehouden. Dit blijkt echter niet juist te zijn. Er heeft slechts één Letlandse dominee gesproken, t.w. J. ROMANS, wonende in België, Losheim, gemeente De Liege bij Brussel.

Ad c):

De namen van deze Letten zijn dezerzijds nog niet bekend.

Ad d):

NK

De zaal is gehuurd door Ir. R. Reters, Parklaan 88 te Bilt-hoven, voorzitter der vereniging, die tevens de vergunning tot het houden van deze avond heeft aangevraagd aan B.en W. te Utrecht. De nachtvergunning wordt altijd aangevraagd door de eigenaar/huurder van het betrokken gebouw, in dit geval de heer Cornelissen, wonende Oudegracht te Utrecht. Leden van de vereniging, ter ondersteuning van de aanvraag van de heer Reters, waren niet genoemd.

Ad e):

In bovenvermeld rapport van Verb. 19 is gemeld dat Lidia Mikiliwna Tambowska (1-5-19) en Jan Jaroszuk er voor hadden gezorgd dat een 7-tal communistische Polen voor deze avond een uitnodiging zouden ontvangen. Enige dagen daarna meldde zegsman dat hij zich vermoedelijk in de naam Tambowska had vergist. Bedoelde vrouw liet zich Smit noemen en kwam meerdere malen op een adres aan de Oudegracht. In verband met deze mededeling is dezerzijds en door zegsman nader geïnformeerd, waarbij vast moest worden gesteld dat zegsman zich inderdaad had vergist en deze vrouw is genaamd: ZENTA CLEOPATRA BERZINS, geboren te Riga 28-5-07, wonende Nachtegaalstraat 10 bis te Utrecht. Zij is in het bezit van een Letlands paspoort, afgegeven door het Letlandse consulaat te Amsterdam op 10-11-41

no 002221/ K205, geldig tot 25-4-50 en daarna door het Letlandse consulaat te Londen verlengd tot 25-4-51. Op 20-5-28 is zij in Nederland gekomen en op 15-12-45 is zij te Utrecht komen wonen. In deze periode is zij van October 1937 tot Maart 1938 in ~~Neder~~land geweest.

Berzins staat bij genoemde vereniging op sexueel en politiek gebied zeer ongunstig bekend. Om deze reden is zij ongeveer twee jaar geleden door het bestuur geroyeerd. Zij trekt zich hiervan echter niets aan, blijft gewoon contact houden met de vereniging en doet daarbij net of er niets gebeurd is. De vereniging kan haar niet kwijt raken. Zij is zeer brutaal en wanneer er iets in de vereniging te doen is, zoals bijv. bij de laatste herdenkingsavond, dan slooft zij zich erg uit, werkt daarbij met de ellebogen en streeft menig bestuurslid voorbij. De andere leden van de vereniging vertrouwen haar niet. Het is de andere leden bekend, dat zij niet uit Letland is gegaan om het communisme te ontlopen. Eveneens is het een feit van algemene bekendheid dat zij in verbinding staat met de legaties van de landen achter het IJzeren Gordijn, terwijl zij er van verdacht wordt door deze legaties te worden betaald. Berzins gaat veel met communistische Polen om en vooraf was met deze Polen afgesproken dat zij voor hen moeite zou doen uitnodigingen voor deze avond te bemachtigen. Het bestuur van de vereniging was met dit streven van Berzins niet bekend. Op welke wijze Berzins aan deze uitnodigingen is gekomen, zal nog nader worden nagegaan en te zijner tijd worden gemeld. Tot op heden is nog geen ander contact tussen Letlanders en communistische Polen bekend geworden dan middels genoemde Berzins.

Ad f):

Verwezen moge worden naar het antwoord onder e).

Ad g):

Van de aanwezige Nederlanders zijn bekend:

Jhr. F. Beelaerts van Blokland, wonende Ramstraat 23 te Utrecht, die vermoedelijk in verband met zijn functie van voorzitter van het Ned. Rode Kruis, afd. Utrecht, de aanwezigen toesprak. Het Rode Kruis in Nederland heeft namelijk medewerking aan deze vereniging verleend bij het sturen van pakjes aan zieke en invalide Letten, die in kampen in Duitsland zouden verblijven. De rede van Beelaerts van Blokland was zeer anti-communistisch, waarbij hij o.m. de hoop uitsprak, dat ook de Letten die heden in ballingschap leefden weer naar een vrij Letland zouden kunnen terugkeren.

Verder sprak op deze avond een Nederlandse dominee die te Amsterdam woonachtig zou zijn.

Voorts was als Nederlander aanwezig de vroegere Nederlandse consul in Letland, de heer Monsjou, wonende Hobbemastraat 16 te Amsterdam, in gezelschap van zijn vrouw en zijn zoon, die een Nederlandse vriend bij zich had.

Betr. de voorlaatste alinea van Uw schrijven:

Zegsman heeft zich die avond onder verschillende groepjes begeven en kon dan dikwijls uit de gesprekken terloops opvangen, uit welke gemeente verschillende aanwezigen kwamen.

Enige onopvallende aanleiding tot het vragen of nagaan van namen bestond er echter niet.

Van bovengenoemde vereniging kan nog het volgende worden gerapporteerd:

Het bestuur bestaat uit:

- Voorz.: Ir. Robert Reters, Parklaan 88, Bilthoven,
- Plv. voorz.: Mudis Karlietis, Jufferstraat 11 te Arnhem,
- Secr.: M. Strasdins-Zarins, Zijlvest 13 R te Haarlem,
- Penningm.: Konrads Strasdins, zelfde adres.

Reeds enige tijd is er in deze vereniging, die alleen de zuivere hulpverlening aan Letten (gevluchte) in Nederland wil nastreven, een stroming merkbaar, die wilde proberen communistische Letten in het bestuur te krijgen, om er op die wijze een politieke vereniging van te maken. Het huidige bestuur heeft dit steeds weten tegen te houden, alhoewel het zeer moeilijk is te bewijzen dat een lid van de vereniging communist is. Bovendien is de voorzitter, de heer Reters, zeer democratisch aangelegd. Hij houdt zich aan het standpunt dat alle Letten in deze vereniging thuis horen. Een gedeelte van de leden wil een progressiever bestuur. Dit streven werd vooral ondersteund door de Letten:

- X Bruno PAVASARS, Boreelstraat 11, den Haag,
- Laimonis VANAGS, Calandstraat 30 te Leiden en zijn vrouw: OLGA CHRISCUINA. *Kriscuina*

Deze Letten hebben ondergronds de andere leden van de vereniging bewerkt en het ten slotte voor elkaar gekregen dat in begin November 1950 door de vereniging te Amsterdam een vergadering werd belegd, die echter niet door alle leden is bezocht. Het streven van Pavasars en Vanags was erop gericht om naast het gewone bestuur een comité-bestuur te kiezen dat dan onafhankelijk van het bestaande bestuur naar eigen inzicht kon handelen. Ondanks dat verschillende leden er tegen waren, is er op deze avond een comité-bestuur gekozen, dat uit de navolgende personen bestaat:

- Vanags voornoemd,
- X Dr. OTTO MAKSTENIEKS, Torenveldstraat 21 te Leiden,
- X Konrads Strasdins voornoemd,
- X E. OZOLINS, Hugo de Vriesstraat 139-I te Amsterdam,
- X Munis Karlietis voornoemd,
- X ANSIS PARIS, Herchalstraat 40 te Den Haag,
- X R. Reters voornoemd en zijn dochter Milda Reters, eveneens wonende Parklaan 88 te Bilthoven.

De laatste twee personen zijn in dit bestuur gekozen omdat Vanags deze niet helemaal voorbij durfde gaan.

Betr. Pavasars. *B. A.*

Van hem is het navolgende bekend:

Hij is vroeger Letlands ambassadeur in Rusland geweest. Volgens ingewijden werd deze betrekking van vertegenwoordiger van Letland in Rusland nimmer door een fatsoenlijk Letlander aanvaard. Hij staat bekend als een communist die altijd zeer dik in zijn geld zit; ook zijn vrouw smijt met geld. Lange tijd heeft hij geen betrekking gehad en het was bekend dat hij geld ontving van de Russische ambassade. Thans heeft hij een betrekking bij een ventilatorenfabriek of -handel, waarbij

8572498
het hem mogelijk is veel reizen naar het buitenland te maken. Volgens ingewijden zou dit maat een schijnbetrekking zijn; het hoofddoel is om gemakkelijk naar het buitenland te kunnen gaan.

Betr. Vanags.

Vanags en zijn vrouw studeren te Leiden als medische studenten. Van hen is bekend dat zij communistisch zijn en veel met Pavasars omgaan. Pavasars geeft nogal eens partijen, waarbij veel alcohol wordt gebruikt. Gezien is, dat de tafel versierd was met rode vlaggetjes met sikkel en hamer. Verder is van Vanags bekend dat hij van Russische afkomst is en dat zijn moeder voor de Tsjeka zou hebben gewerkt.

De aandacht wordt verder gevestigd op:
EDWARD SMIT, geboren te Amsterdam 28-10-13, zonder nationaliteit, van beroep electricien en wonende Stationsdwarsstraat 10 bis te Utrecht. Smit is op 26-6-46 uit Letland naar Tilburg gekomen en heeft zich op 30-11-50 te Utrecht gevestigd. Hij wil doorgaan voor Nederlander maar aan ingewijden heeft hij verteld in Letland te zijn geboren en aldaar 8 jaar te hebben gewoond. Daarna zou hij 13 jaar in Polen hebben gewoond en vervolgens naar Rusland zijn gegaan. Hij spreekt vloeiend Letlands, Pools en Russisch. Hij is communist en heeft een verhouding met de ~~Letlandse~~ vrouw van de Letlander Paul Schröder, wonende Nic. Beetsstraat 112-II te Amsterdam. Deze vrouw, die ook communiste is, heeft uitgelaten dat zij voor de Russische geheime dienst zou werken. Zij heeft altijd veel geld, draagt zware gouden ringen en helpt Smit ook aan geld. Zij komt nogal eens in Utrecht en gaat dan met Smit uit. Wanneer zij Smit opbelt spreken zij Russisch. Ook zijn zij samen op bedoelde Letlandse avond te Utrecht geweest.

Nog kan worden gemeld dat de in ons vorig rapport bedoelde Letlander, die in Waddinxveen zou wonen, is genaamd:
OSCAR LUDVIKIS, wonende te Waddinxveen, Brugweg 77; deze is geen bestuurslid van de vereniging, maar gewoon lid. Tijdens de herdenkingsavond werd opgemerkt dat Ludvikis en Berzins zich veel met de aanwezige communistische Polen bemoeiden, terwijl Berzins van het bestuur de aanmerking kreeg dat zij met de tractaties, die de aanwezigen werden aangeboden, het eerst naar de Polen liep. Er werd o.a. tegen haar gezegd dat zij in de eerste plaats om haar eigen landgenoten moest denken.

GEZIEN:
[Handwritten signature]

Verbinding 6.

No. 606/1950.

VERTROUWELIJK.

4 Januari 1951

97873

OP KAART
ACD/ 4C
DAI: 1/15
PAR: 29

06.384
09.273

10 JAN. 1951
ACD/100720

Delft

Naar aanleiding van Uw schrijven dd. 11 December 1950, No. 97873, Vertrouwelijk, betreffende Letten in Delft, bericht verbinding 6 het volgende.

Te Delft is slechts een persoon woonachtig die de Letlandse nationaliteit bezit. Hij is genaamd:

Alexander KOSSLOWS,

geboren te Riga, 8 Augustus 1910, loodgieter, wonende Noordeinde 5 te Delft. Hij vestigde zich te Delft op 29 Juli 1950, komende van Osnabrück Dld. alwaar hij in een kamp voor verplaatste personen verbleef. Hij is werkzaam bij de firma Hiemstra en Evenblij te Rijswijk Z.H. Hem werd bij schrijven van het Hoofd van de Rijksvreemdelingendienst, dd. 6 Juli 1950 No. 360, toestemming verleend tot voortgezet verblijf hier te lande. Hij is in het bezit van een verblijfsvergunningformulier, afgegeven door het Hoofd van Plaatselijke Politie te Delft, dd. 1 September 1950 geldig tot 1 September 1951.

Tevens is voor hem een werkvergunning afgegeven, welke geldig is tot 4 September 1951.

Gebleken is dat Kosslows voornoemd, inderdaad op Zaterdag, 18 November 1950 naar Utrecht is geweest om daar een feestavond, georganiseerd door de Letlandse Vereniging mede te maken. Voor zover bekend is hij alleen naar Utrecht gegaan en hij heeft dit ook verteld tegenover zijn huisgenoten.

Omtrent zijn politieke oriëntering is niets bekend geworden. Hij uit zich niet tegenover zijn huisgenoten - hij is in een pension- . Hij maakt nogal veel gebruik van sterke drank en is meerdere malen, vooral op Zaterdagen, thuis gekomen, terwijl hij danig onder de invloed was. Hij gaat op de Zaterdagen veel naar Rotterdam, Den Haag of Amsterdam en keert dan pas op Zondag terug.

Dezerzijds zal de nodige aandacht aan Kosslows worden geschonken en indien iets naders mocht bekend worden, zal bericht aan Uw dienst worden gezonden.

Aan de Heer Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst

te

s-Gravenhage

Verbinding 6.

VERTROUWELIJK.

Arnhem
Verbinding: 323

No.: BV/G 2007-50.

Aan de Binnenlandse Veiligheidsdienst
te
's-Gravenhage.

06.384
09.273
6.68
09.273
- 8 JAN. 1951
ACD/100504

OP KAART
ACD/4e
DAI: 2.10.51
PAR: 28

*Bl... is
verw... d
no*

In antwoord op schrijven No. 97873 dd. 11 December 1950, betreffende het feest van de Letlandse Vereniging te Utrecht, wordt medegedeeld:

Op 18-11-1950 hebben twee in Arnhem wonende vreemdelingen, zgn. Displaced Persons, een feestavond bezocht van de Letlandse Vereniging in gebouw Trianon te Utrecht. Dit zijn evenwel personen van Letse nationaliteit. Zij zijn genaamd:

1e. Vaskans Josef, geboren te Ludza, 9-9-1923. Deze is op 4-11-1947 op legale wijze in Nederland gekomen uit een D.P.-kamp te Herzfeldt (Dld.) Tot 8-3-1949 woonde hij te Sittard en daarna te Arnhem. Op 19 December 1950 is hij naar Amsterdam vertrokken, adres Jacob Lennepkade 1. De Vreemdelingendienst te Amsterdam is met deze verhuizing in kennis gesteld.

2e. Karlietis Mudis Harolds, geboren te Sece, 2-10-1927. Deze is op legale wijze op 24-11-1947 uit een D.F.-kamp te Neurenberg in Nederland gekomen en vestigde zich direct in Arnhem.

Beiden zijn in het bezit van een paspoort, afgegeven door de Letse legatie te Londen, welke paspoorten regelmatig zijn verlengd.

Volgens betrouwbare inlichtingen, zouden geen andere te Arnhem woonachtige vreemdelingen bedoelde feestavond hebben bezocht.

Op politiek gebied is van deze personen bij mijn administratie niets nadeligs bekend. Eerstgenoemde is een ontevreden persoon, die zich niet in bepaald gunstige zin uit over de omstandigheden waarin hij in Nederland verkeert. Ook becritiseert hij de arbeidsvoorwaarden in Nederland en verwisselt hij nogal eens van betrekking. Niet onmogelijk is dat zijn uitingen de indruk wekken, van niet geheel gespeend te zijn van communistische invloeden. Hij wekt ook overigens een ongunstige indruk.

Geheel anders is zijn lotgenoot Karlietis, die zich tevreden toont in de omstandigheden waarin hij zich bevindt. Hij staat ook bij zijn werkgevers goed aangeschreven, terwijl hij de indruk wekt betrouwbaar te zijn, ook op politiek gebied.

Hoewel beiden zich in het openbaar althans, als tegenstanders van het communistisch regime in hun vaderland uiten, is met zekerheid niets over hun politieke instelling te zeggen. Op vergaderingen van politieke partijen of van de E.V.C., zijn zij nimmer waargenomen.

Van Karlietis gaat een foto-reproductie hierbij; van Vaskans zou deze te krijgen zijn bij de Vreemdelingendienst te Amsterdam.

De Inlichtingendienst te Utrecht, die mondeling inlichtingen omtrent de Arnhemse bezoekers van de feestavond vroeg, is met een en ander op de hoogte gesteld.

3-1-1950.

6/1-51 bij ACD ant

VERBINDING No. 51.

No. I.D. 564/51. *Mengelo*

Onderwerp:

Letten in Hengelo (0).

Datum ontvangstbericht: 11-12-50.

97873

06.384
09.2733

3.314
01.4-09.272

VERTROUWELIJK

OP KAART

ACD/

DAI:

PAR:

3 Januari 1951

- 5 JAN. 1951

ACD/ 100404

Co. Elmar is vermeld in de
Naar aanleiding van Uw schrijven, d.d. 11 December 1950, No. 97873, betreffende alhier woonachtig zijnde personen van Letse nationaliteit, heb ik de eer U het navolgende te berichten:

Rij onderzoek is mij gebleken, dat in deze gemeente geen personen van Letse nationaliteit verblijven, althans alhier niet ingeschreven staan, of zich gemeld hebben bij de Vreemdelingen Dienst alhier.

Wel is gebleken dat alhier woonachtig is een vrouw die voor haar huwelijk de Letse nationaliteit bezat. Deze vrouw is genaamd: MILDA P E I M A N N, geboren te Petersburg, 29 November 1919. Zij is gehuwd met: Gerrit Jan Nijland, geboren te Hengelo (0), 1 Januari 1920, van beroep machinist, wonende alhier Waarbekenweg No. 47.

Voormeld huwelijk werd op 13 Mei 1945, te Celle in Duitsland gesloten. Voor het huwelijk was voornoemde vrouw bevallen van een jongen, die verwekt is door Nijland voornoemd. Het kind is door de vader erkend en bij het huwelijk gewettigd, zodat het kind thans de naam van de vader draagt. Door het huwelijk van de vrouw is zij Nederlandse geworden.

Voorts is alhier woonachtig, een persoon van Estlandse nationaliteit, genaamd: ELMAR P A L L, geboren te V-Roela, (Estland) 10 April 1922, van beroep draaier, wonende alhier Jacobastraat No.10. Deze persoon is op 29 September 1947, alhier ingeschreven, komende van Duitsland. Hij belijdt de Protestantse Godsdienst. Hij is als draaier werkzaam bij de N.V. Machine Fabriek Gebrs. Stork en Co. alhier. Hem is voortgezet verblijf toegestaan, onder verblijfsvergunning No. 60656. Laatstgenoemde persoon doet niets aan politiek en staat bekend als heftig tegenstander van het communisme.

Betreffende het gezin Nijland is op politiek gebied niets ten nadele bekend.

Einde.

Op 3 Januari 1951, toegezonden aan het
Hoofd van de Binnenlandse Veiligheids Dienst
te 's-GRAVENHAGE.

Betreft: Let te WADDINXVEEN.

Datum, 28-12-1950.

VERTROUWELIJK.

R.R. Riden

In aansluiting op mijn schrijven d.d. 19-12-1950 in antwoord op het schrijven van het Ministerie van Binnenlandse Zaken d.d. 11 December 1950 Nr. 97873, betreffende Let te WADDINXVEEN, heb ik de eer U hierbij beleefd aan te bieden een exemplaar van het in mijn schrijven bedoelde weekblad.....

OP KAART
ACD/ 40
DAF: 110.57
PAR: 25

<i>09.273</i> <i>05.22.</i>
29 DEC. 1950
ACD/ 100.096

Schuld is van de

LATVIJA
Latvian Newspaper
Published under EUCOM Civil Affairs Division Authorisation Number UNDP 196. Publisher and Editor: Valdemars Lamberg, Schwäbisch Gmünd, DP Camp Artillerie-Kaserne. Printer: Remsdruckerei Sigg, Härtel & Co. Schwäbisch Gmünd, Paradiesstr. 12. Published twice weekly. Circulation 11.000.

LATVIJA

LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 4 (337)
Sestdien, 1950. g. 17. jūnijā
Iznāk trešdienās un sestdienās. Izdevējs: Latviesu Centrālā Komiteja. Galvenais redaktors: V. Lambergs; galvenā redakcija: Vjetnieka M. Cūltis. Redaktori: A. Bolšteins, J. Jēkabsons, B. Kleiņa, E. Raisters, L. Svarcs. Austrālijas redakcijas vad. A. Smits (Lawley House, Canberra, A. C. T., Austrālija). Redakcijas adrese: (14a) Schwäbisch Gmünd, DP Camp Artillerie-Kaserne.

Rietumvalstu vienības centieniem nav precedenta vēsture

Nepiedzīvoti asa Trumena runa pret Padomju savienību

Vašingtona (J). — Savienoto valstu prezidents Harijs Trūmens divās plašās publiskās runās pag. piektdien un sestdien deklarēja ASV viedokli pasaules politiskajos jautājumos un iztirzāja aukstā kara attieksmes starp rietumu valstīm un padomju bloku. Trūmena pirmā runa bija galvenokārt veltīta pasaules saimniecisko problēmu apskatei, bet otrā runā ASV prezidents nepiedzīvoti asos un nepārprotamos vārdos kritizēja Padomju savienības agresīvo politiku, reizē norādot uz rietumvalstu speļiem soļiem pasaules drošības un miera nodrošināšanai.

Atbildību par 20.000 DP pārņems amerikāņu augstais komisārs

VĀCIJĀ PALICEJUS NO UZTVERŠANAS NOMETNĒM SOLA IZVIETOT PA DZĪVOKĻIEM

Bad Kisingena (mc). — IRO un amerikāņu augstā komisāra pārstāvju kopsēdē Bad Kisingenā tikko izstrādāti plāni, saskaņā ar kuriem atbildību par apm. 20.000 DP amerikāņu joslā no IRO pārņems augstais komisārs. To DP pārvaldi un aprūpi, kuriem maz izredzēti izceļot, augstā komisāra iestādes savukārt nodos tālāk vācu iestādēm. Apšpriedē piedalījās augstā komisāra DP nodaļas vadītājs Gajs Svops (Guy J. Swope), viņa vietnieks Džordžs Veiss (George Weiss) un zemju komis. pārstāvji no Miņchenes, Stutgartes un Visbādenes uc.

IRO amerikāņu joslās direktors Raians izteicās: „Nav viegli izstrādāt plānu šo 20.000 DP nākotnei, tomēr, samērā ar jau paveikto mīlīgo darbu, šī grupa samērā maza. Kopš IRO darbības sākuma pirms 3 gadiem no amerikāņu joslās izceļojušas 400.000 personas.”

Saskaņā ar nolikumu starp IRO un augsto komisāru, Vācijā paliekošos DP novietos 27 īpašās uztveršanas nometnēs, bet pēc tam iespējami ātri centīsies izvietot pa privātiem dzīvokļiem varbūtējo darba vietu tuvumā. Šis process apgādās ar visiem vajadzīgajiem dokumentiem un visādā ziņā palielinās vācu iedzīvotājiem. Mīnētājā sēdē notika arī sarunas par vācu lauku mitpu, bērnu pātversmju un citu IRO speciālnometņu vēlāku nodošānu.

Četri nāves spriedumi Čehoslovākijā

Prāga (J). — Pag. nedēļā Prāgā beidzās pēdējais liela „spiegu un nodevēju” tiesas process, kurā bija apsūdzēti pavisam 13 čehu politiķi un sabiedriskie darbinieki. Četriem apsūdzētajiem — nacionālistu partijas deputātiem Dr. Horakovi, raktuvju īpašniekam Pētslam, drošības policijas darbiniekam Buchalam un žurnālistam Kalandram — tiesa pieprieda nāves sodu, bet četriem citiem — mūža spaidu darbus. Pārējie pieci apsūdzētie notiesāti ar ilggadīgiem spaidu darbiem, kā arī ar smagiem naudas sodiem. Visu pagājušo nedēļu pirms procesa beigām čehu laikrakstos un radiofonā komunisti nesekojošs ar smagiem pārmētiem amerikāņu, angļu, franču, norvēģu un beļģu „imperālistiem”, apvainojot tos tiesājamo „nodevēju” atbalstīšanā.

LCK UN LNP INFORMĀCIJAS NOZARES UN ĀRĒJAS INFORMĀCIJAS FONDA

Jaunā adrese: (14a) Schwäbisch Gmünd, DP Camp Artillerie-Kaserne.

LATVIJAS APGĀDA UN REDAKCIJAS JAUNĀ ADRESE:

(14a) Schwäbisch Gmünd, DP Camp Artillerie-Kaserne, uz kuriem lūdzam adresēt visu korespondenci un naudas pārveidumus.

LATVIJAS SĒRAS

14. jūnija naktī noziegums asiņo jau deviņus gadus. Šis noziegums pret Latvijas tautu ir tik liels un nežēlīgs, ka tas būc uz debesīm un divi miljoni balsis, blakus legālu un lietuviešu miljoniem, sauc pēc Dieva soda šo noziegumu pēc lielēju laupītāju un slepkavu bezgūmiem izdarīja liels valsts valdība ar savu polit. policiju, pārkāpdama cilvēcības, morāles, likumības un goda viselementārākās nor-

tācijas un baigajai 14. jūnija naktij sekojušas daudzas citas naktis un dienas, starp tām 1949. g. 23. un 24. marta naktis un dienas, kad aizvesti 80.000 latviešu.

Pieminot visus nogalinātos un aizvestos Latvijas tautas locekļus, birst Latvijas ābelēm balti ziedi un Latvijas bērniem gaužas asaras. Raud par visu nelaimīgo latviešu tautu Latvijas zeme un visa dzīvā radība. Kur glābšs?

14. jūnija naktī Padomju savienības valdība, kas melīgi sludina vārdos brīvību visām tautām, okupētajā Latvijā brīvvalsti, apmeļot un ignorējot ne tikai brīvību un taisnību, bet arī cilvēcību, bez jebkāda iemesla izrāva no saviem klusajiem mākokļiem 14.693 latviešu, krievu, židu, poļu un citus Latvijas tautai piederīgos locekļus un kā lopus iekrāva (poļševiku terminoloģija) preta vagonos bez visnepieciešamākām sanitārām ierīcēm, tālā ceļā zvēriski mocīja viņus ar slāpēm un badu, pa ceļam mirušos izmetot kā kritušus kustoņus no vagonēm ceļa malā.

Glūži kā sarkanbaltarkanals karogs simbolizē mūsu valsts brīvību un neatkarību un pavada mūs trimdas ceļos, tā sērōjās mātē Latvijā un ievalnotā karavīra tēls Brālū kapos ir latviešu tautas cīņu un upuru apliecinājāji, pie kuriem šodien atmiņā atgriežas neskaitāmi tūkstoti latviešu visā pasaulē

Kas bija šī pirmā mocekļu saime — vai bagātie, Latvijas valdības locekļi un augstākie ierēdņi? Nē, Latvijas valsts prezidents, ministru kabineta locekļi (izņemot divus), armijas ģenerālštāte un pārējie augstākie virsnieki un valsts ierēdņi aizgāja mocekļu nāvē vai cietumā paši pirmie Latvijas okupācijas pirmajos mēnešos; viņu skaits sasniedza 1355 nonāvētos un 6041 apcietināto, kurū kapu vietas netika atrastas. 14. jūnija naktī aizveda 3838 latvisaimniekus, 227 nodarbinātus, 549 tirdzniecībā nodarbinātus, 227 satiksmes darbiniekus, 982 armijā un policijā kalpojošos, 1311 valsts un pašvaldības darbiniekus, 502 brīvo profesiju, skolu un mākslas darbiniekus, 195 ārstus un medicīnas darbiniekus, 131 citur nodarbinātus, 5439 nepelnītājus un 482 ar nezināmu nodarbtību.

Kurp viņus aizveda un kur viņi ir tagad? Katrā tiesiskā un brīvības valstī piederīgiem neliedz zināt, par ko un ar cik lielu sodu kāds notiesāts un kurā cietumā notiesātais atrodas. Latviešu tauta zina, ka visus tās mocekļus, ko nenogalināja uz Latvijas zemes, aizveda uz tālajiem ziemeļiem Sibīrijā vai Kazahstānā, bet kur katru ģimeni, to Staļina vergu tirgo-tāji slēpa. Atrastās čekas slepenās instrukcijas apstiprina arī 20. gadu simtēja barbarismu — bērni šķirti no vecākiem, sieva no vīra un mūžīgiem laikiem. Cik vēl palikuši no izsūtītajiem dzīvi, nav zināms, bet pamazām nāk ziņas par mums jau zudušajiem, kurū zināmais skaits sasniedza tūkstošos...

Mēs tagad zinām arī, ka pēc otrreizējās okupācijas 1944./45. g. Padomju savienības valdība izdarīju-si vairākas vēl plašākas Latvijas iedzīvotāju depor-

nā migla nāves mīgā apsegs ne tikai nevainīgo Latviju, Igauniju, Lietuvu un citas Austrumeiropas valstis, bet arī vienaldzībā un nodevībā pret mazāko kristīgo brāli vainīgās lielās rietumu demokrātijas.

Latviešu trimdinieki liek kļūlā savas dzīvības, lai noziegumu pret Latviju un viņas dzīvībām nedzētu nekad ne laiks, ne konferences, ne izlūgumi vai miera līgumi, kas būtu kapa zvani Latvijas valstij un tautai, bet Latvija grib dzīvot, un viņai jādzīvo!

V. Lambergs

Aukstais karš arī Ziemeļpolā

Maskava (D). — Pagājušās nedēļas beigās Padomju savienība iesniedza notu ASV, Lielbritānijai, Francijai, Austrālijai, Argentīnai un Norvēģijai, ka tā turpmāk vēlas noteikšanu par katru vienošanos Antarktīkā. Notā Kremlis uzsver, ka krievu ziņātņēki jau daudzus gadus priekš Rietumeiropas ptniekiem ieradušies ziemeļ- un dienvidpola apgabalos un izpētījuši tverienes klimatiskos un ģeogrāfiskos apstākļus. Notas beigās Maskava uzsver, ka tā nepievienojas 1948. g. deklarācijai, kas

JAUNS BRITU IEROCIS

Londona (F). — BBC ziņo, ka britu aizsardzības ministrija šīs dienas devusi rīkojumu masu produkcijā ražot jaunu naktis izlincinātāju NFL. Ziņas par jaunas iedmašinas ātrumu nav publicētas. Informētas aprindās tomēr domā, ka izlincinātājs pārspeš visus līdz šim ražotos iedaparātus. Saņaldā, ka Atlantika pakta nolīguma ietvaros to nodos arī Rietumeiropas aizsardzības,

Nemierus Malajā drīz apspiedīs

Londona (jj). — Britu aizsardzības ministrs Strečijs kopā ar koloniju ministru Grifitu tikko atgriezušies Londonā no garāka ceļojuma pa Malaju, kur abi ministri tiešā pieredzē iepazīnās ar džungļu kara problēmām un Malajas nemieru apspiešanas iespējām. Intervijā žurnālistiem Strečijs norādīja, ka demokrātijas attīstība Malajā norit normālā gaitā, un nelielas komunistu saujīnas inspi-rētā nemieri to traucē samērā maz. Galvenā Malajas nākotnes problēma neesot vis militārās, bet gan saimnieciskās dabas. Koloniju ministrs Grifits uzsvēra, ka jau tuvākajā nākotnē izstrādās plānus malajiešu saimniecības izveidošanai, ko iedzi-vinās tūlīt pēc nemieru apspiešanas. Abi ministri pārliecināti, ka nemierniekus likvidēs ļoti drīz, jo arī Malajas arodbiedrības komunistus neatbalstot.

BETREFT: Let. LUDVIKIS Oskas Arnoldz geb. 16-12-09.

06. 384
09. 173
Datum 19 Dec/1950

Antwoord op schrijven Ministerie van Binnenlandse Zaken
11 Dec. 1950.

No. 97873 dd.

VERTROUWELIJK.

OP KAART
ACD/407
DAT:
PAR: 20

23 DEC. 1950

ACD/99/48

RO hands

LUDVIKIS Oskas Arnoldz geboren 16 December 1909 te Massalaca, Letland, is ongehuwd, verblijft te Waddinxveen en is in pensio- om bij de Wed. J. Oskam aan de Brugweg 77 te Waddinxveen. Hij is op 24 November 1947 in de gemeente Waddinxveen geko- men. Volgens zijn mededeling kwam hij toen uit Duitsland als politiek uitgewekene. Hij behoort tot de Lutherse kerk en zegt anti-communist te zijn. Aan hem is een verblijfsvergunning uitgereikt en die is nog geldig tot 1 Juli 1951. Vanaf 24 No- vember 1947, is hij als machinaal houtbewerker in dienst bij de N.V. Kemkes Meubelfabriek te Waddinxveen. Bij zijn mede ar- beiders, zijn chefs en in zijn pension staat hij bekend als een net persoon en toont zich door woord en gebaren fel anti- communistisch. Hij zou tijdens de oorlog 1940/1945 uit het Russische leger overgelopen zijn naar de Duitsers, die hem krijgsgevangen hebben gemaakt. Hij is door de Amerikanen be- vrijd, heeft in Duitsland gewerkt en is daarna naar Nederland gekomen. Hij geeft voor, graag naar Letland terug te willen zodra de tijd rijp is, om zijn land te helpen bevrijden. Zijn verloofde heeft hij door de Russen zien dood schieten. In zijn pension ontvangt hij geen correspondentie. Een keer per week komt er een Letlands weekblad, dat hij ontvangt van an- dere Letlanders. Dat weekblad komt uit Keulen of Aken en het is duidelijk zichtbaar, dat het onder meer personen circu- leert. In de gemeente Leiden woont een Letlandse arts waar hij vaak heen gaat. De naam en adres van die arts is niet be- kend. Het staat vast dat hij meermalen vergadert in Leiden en te s-Gravenhage en dat hij dan contact heeft met bedoe- de Letlandse arts te Leiden.

hij werkt

In de gemeente Waddinxveen is nog niet gebleken dat hij politiek onbetrouwbaar is. De directeuren en de chefs van de fabriek/zijn politiek volkomen betrouwbaar eveneens de gezinsleden van zijn pension. Getracht zal worden een weekblad als bedoeld in dit schrij- ven te onderscheppen, wat dan zo spoedig mogelijk zal worden nagezonden.

MLO

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

GO 97873

's-Gravenhage, 11 December 1950
Javastraat 68

No. : 97873
Bijl.: gene

Betr.: Letten in Sittard

VERTROUWELIJK

Op 18.11.50 is in het gebouw "Trianon" te Utrecht een feestavond gehouden, georganiseerd door de Letlandse Vereniging.

Onder de aanwezige Letten waren er twee uit Sittard, die communistisch georiënteerd zouden zijn.

Ik moge U verzoeken mij in kennis te willen doen stellen met de personalia en antecedenten van genoemde Letten en mij tevens te willen berichten, hetgeen U bekend is, e.g. na onderzoek bekend mocht worden omtrent hun politieke oriëntering.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Namens deze,

Jhr Mr W.J.Th. Gerraris.

cg

Aan de Heer Inspecteur van Politie
te
SITTARD

Ontv. bew:.....

Rappel :..... 15.1.51.....

Antwoord :..... 16.1.51.....

O. MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

CO 97873

's-Gravenhage, 11 December 1950
Javastraat 68

No. : 97873
Bijl.: gene

Betr.: Feestavond van de Letlandse
Vereniging te Utrecht

VERTROUWELIJK

Op 13.11.50 is in het gebouw "Trianon" te Utrecht een feestavond gehouden, georganiseerd door de Letlandse Vereniging.

Onder de aanwezige Letten waren elf Letten uit Leiden, vermoedelijk studenten, waaronder drie meisjes.

Genoemde Letten zouden communistische georiënteerd zijn.

Ik zou het op prijs stellen, indien U zoudt kunnen doen nagaan, wie deze personen geweest zijn en welke hun politieke oriëntering is.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Namens deze,

Jhr Mr W.J.Th. Serraris.

Aan de Heer Commissaris van Politie
te
LEIDEN

CO
P
Ontv. bew. _____

Rappel : 15.11.50

Antw. 101684

vdm CVV/II CO 97873

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

23 FEB 1951

's-Gravenhage, 22 Februari 1951.
Javastraat 68.

Nr. : 97873
Bijl.: gene

Betr.: Letten in Hengelo.

HET BOEKT

VERTROUWELIJK.

Hiermede heb ik de eer U mijn schrijven d.d.
11 December 1950 Nr. 97873 betreffende een feestavond
gehouden door de Letlandse Vereniging in het gebouw
"Trianon" te Utrecht, in herinnering te brengen.

Ik moge U verzoeken de afdoening hiervan wel
te willen bespoedigen.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Namens deze,

CVV II

Jhr Mr W.J.Th. Serraris. *JS*

Aan de Heer Commissaris van Politie
te
H E N G E L O.

Ontv. bew:

Rappel : 15.3.51.

Antwoord : *6940*

vdm CVV/II CO 97873

23 FEB 1951

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 22 Februari 1951.
Javastraat 68.

UITGEBOEKT

Nr. 97873
Bijl.: gene

Betr.: Feest van de Letlandse
Vereniging te Utrecht.

VERTROUWELIJK.

Hiermede heb ik de eer U mijn schrijven d.d.
11 December 1950 Nr. 97873 betreffende een feestavond
gehouden door de Letlandse Vereniging in het gebouw
"Trianon" te Utrecht, in herinnering te brengen.

Ik moge U verzoeken de afdoening hiervan wel
te willen bespoedigen.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Namens deze

CVV/II →

Jhr Mr W.J.Th. Serraris *[Handwritten Signature]*

Aan de Heer Hoofdcommissaris van Politie
te
A R N H E M.

Ontv. bew.

Rappel

15.3.51

Antwo.

[Handwritten: HLD 15.3.51]

110

CO 97873

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 11 December 1950
Javastraat 68

No. : 97873

Bijl. : gene

UITGEZEEKT

Betr. : Letten in Hengelo

VERTROUWELIJK

Op 13.11.50 is in het gebouw "Trianon" te Utrecht een feestavond gehouden, georganiseerd door de Letlandse Vereniging.

Onder de aanwezige Letten waren er twee uit Hengelo, die communistisch georiënteerd zouden zijn.

Ik moge U verzoeken mij in kennis te willen doen stellen met de personalia en antecedenten van genoemde Letten en mij tevens te willen berichten, hetgeen U bekend is, c.g. na onderzoek bekend mocht worden omtrent hun politieke oriëntering.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Namens deze,

Jhr Mr W.J.Th. Serraris.

Aan de Heer Commissaris van Politie
te
HENGELO

2
e8 Ontv. bew. : _____
Rappel : 15.1.51
Antwoord : 170404

MLO

00 97873

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 11 December 1950
Javastraat 68

No. : 97873
Bijl.: gene

Betr.: Feest van de Letlandse
Vereniging te Utrecht

VERTROUWELIJK

Op 18.11.50 is in het gebouw "Trianon" te Utrecht een feestavond gehouden, georganiseerd door de Letlandse Vereniging.

Onder de aanwezigen bevonden zich twee personen van Russische nationaliteit, afkomstig uit Arnhem, die vermoedelijk communistisch georiënteerd zouden zijn.

Ik zou het op prijs stellen, indien U zoudt kunnen doen nagaan, wie deze personen geweest zijn en welke hun politieke oriëntering is.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Namens deze,

Jhr. Mr. W.J.Th. Serraris.

Aan de Heer Hoofdcommissaris van Politie
te
ARNHEM

es

Ontv. bew:.....

Rappel : 15.1.51.....

Antwoord : 100504.....

0. MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

CO 97873

's-Gravenhage, 11 December 1950
Javastraat 68

No. : 97873
Bijl.: gene

UITGEBEKT

Betr.: Letten in Delft

VERTROUWELIJK

Op 18.11.50 is in het gebouw "Trianon" te Utrecht een feestavond gehouden, georganiseerd door de Letlandse Vereniging.

Onder de aanwezige Letten waren er twee uit Delft, die communistisch georiënteerd zouden zijn.

Ik moge U verzoeken mij in kennis te willen doen stellen met de personalia en antecedenten van genoemde Letten en mij tevens te willen berichten, hetgeen U bekend is, c.g. na onderzoek bekend mocht worden omtrent hun politieke oriëntering.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Namens deze,

B
Jhr Mr W.J.Th. Serraris.

CO
Aan de Heer Commissaris van Politie
te
DELFT

Ontv. bew: _____

Rappel : _____

Antwoord : *10/12/50*

's-Gravenhage, 11 December 1950
Havastraat 68

No. : 97873
Bijl.: gene

Betr.: Feestavond van de
Letlandse Vereniging.

VERTROUWELIJK

Onder verwijzing naar Uw schrijven d.d. 22.11.50, No. E/8 1068'50 betreffende de feestavond van de Letlandse Vereniging, gehouden op 18.11.50 in het gebouw "Trianon" te Utrecht, moge ik U verzoeken mij omtrent de volgende punten nader te doen inlichten.

- a. Zijn in het gebouw "Trianon" reeds eerder samenkomsten, (feestavonden) geweest van Letten ?
- b. Wie waren de Letlandse dominees uit Amsterdam, die het woord gevoerd hebben ?
- c. Welke Letten uit Utrecht waren op de feestavond aanwezig ?
- d. Door wie is de zaal gehuurd en door wie is een nachtvergunning aangevraagd ? Wanneer deze door Trianon is aangevraagd, wie van het bestuur van de Letlandse vereniging heeft deze aanvraag ondersteund ?
- e. Hoe is het contact tussen de Polen en Letten te Utrecht ? Uit Uw bovenaangehaald schrijven blijkt, dat of Lidia WAMBOWSKA of Jan JAROSZUK in nauw contact moeten staan met een Let.
- f. Hoe is de naam van deze Let, zijn antecedenten en wat is zijn politieke oriëntering.
- g. Waren op deze feestavond ook Nederlanders aanwezig, en zo ja, wie ?

Het komt mij zeer vreemd voor, dat Uw contact een juist overzicht weet te geven van het aantal Letten, afkomstig uit verschillende plaatsen in Nederland, maar geen enkele naam noemt.

Ik zou het op prijs stellen, indien U Uw zagsman hieromtrent ook nadere inlichtingen zoudt willen vragen.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Namens deze,

Jhr Mr W.J.Th. Serraris.

cp
Aan de Heer Hoofdcommissaris van Politie
te
UTRECHT

Ontv. bew:.....

Rappel : 15.1.51

Antwooc : 100907

NLO MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

CO 97873

's-Gravenhage, 11 December 1950
Javastraat 68

No. : 97873
Bijl.: gene

UITGEBEVEN

tr.: Let te Waddinxveen

VERTROUWELIJK

Op 13.11.50 is in het gebouw "Trianon" te Utrecht een feestavond gehouden, georganiseerd door de Letlandse Vereniging.

Het bestuur van deze vereniging bestaat uit vijf Letten, van wie er één uit Waddinxveen zou komen.

Ik moge U verzoeken mij in kennis te willen doen stellen met de personalia en antecedenten van genoemde Let en mij tevens te willen berichten, hetgeen U bekend is, c.g. na onderzoek bekend mocht worden omtrent zijn politieke oriëntering.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Namens deze,

R
Jhr Mr B.J.Th. Serraris.

CD

B
aan de Heer Districtscommandant
van de Rijkspolitie te Leiden,
Schoolstraat 6
te
LEIDERDORP

Ontv. bew.:

Rappel : 15.1.51

Antwoord : 90747

VERTROUWELIJK

Verbinding: 19
E/8 no 1068'50 Vreemd.

Datum: 22-11-50

25 NOV. 1950

6.68
OP KAART

AC DIVE

DA 1.10.50

PAR: 28

Betreft: Feestavond van de Letlandse Vereniging, gehouden op 18-11-50 in gebouw "Trianon" te Utrecht.

Berichtgever betrouwbaar
Waardering bericht idem

Aanwezig waren plm 100 personen, uit geheel Nederland samengekomen.

Het bestuur bestaat uit 5 Letten, van wie er twee uit Amsterdam komen en op politiek gebied twijfelachtige figuren zijn en één uit Waddinxveen, die uitgesproken communist is. (Verb. 19- namen zijn dezerzijds niet bekend).

Tevens was voor deze avond een 7-tal communistische Polen uitgenodigd, w.o.:

JAN JAROSZUK (11-4-04),

STEFAN ROZYCKI (31-3-24),

ELIGIUS CECHRZYCKI (28-12-22),

WLADISLAW ILKOWSKI, geb. te Lomza 20-1-25, wonende Stationsstraat 12 bis te Utrecht,

STANISLAW BLACHA, geb. te Zagorzyge 19-1-23, wonende Alex. Numankade 16 te Utrecht.

Ook was aanwezig: ROZALJA PRZYBYLSKA (17-4-13).

LIDIA MIKILIWNA TAMBOWSKA (1-5-19) en Jaroszuk hadden gezorgd dat deze Polen werden uitgenodigd. Onder de aanwezige Letten waren de volgende communisten: 11 studenten uit Leiden, waaronder 3 meisjes, 2 uit Sittard, 4 uit Rotterdam, 2 uit Hengelo, 2 uit Delft, 3 uit Haarlem, alsmede 2 Russen uit Arnhem.

Het woord werd gevoerd door drie Letlandse dominees die te Amsterdam zouden wānen. Volgens zegsman waren het Lutherse dominees die in hun redē zeer anti-communistisch waren. De aanwezige communisten lieten echter niets blijken. Verder werd de avond tot 23 uur gevuld met zang en pianospel door eigen krachten, waarna tot plm 7 uur in de morgen werd gedanst. Het grootste deel van de aanwezigen was toen beschonken.

GEZIEN:

UITTREKSEL

Uit : PD 6

Naam: KOPPERT L.A.M.

Voor : OD 1954.

Naam: LETTEN IN NEDERLAND

Ag. nr: 89894

Afz. : De Bilt

Datum: 19-7-50

Aard van het stuk: rapport

Betreft; Koppert, Leonardus Arnoldus Maria
adres ; Obrechtlaan nr.5 Bilthoven, gemeente de Bilt

Antwoord op verzoek nr.80441
dd. 26 April 1950

Hierbij de gevraagde passages t.b.v. C V V 1

Uitgetr. door: K

Op aanwijzing van: C 8

Datum: 12-2-51

UITTREKSEL

Uit : PD 6

Naam: KOPPERT , L.A.M.

Voor :

Naam:

Ag.nr: 89894

Afz. : Gem.P01. de Bilt

datum: 26-4-'50

Aard van het stuk: Rapport

bladzijde 4

De Baltische Vereniging, ofwel de door Koppert genoemde "Baltische Club" heeft echter nooit bestaan. Wel is er een "Hulpvereniging van Letten in Nederland". Hiervan is Ir. Robert Reters, vader van Mevr. Reters, adres Parklaan 88 alhier voorzitter, Conrad Strasdins en diens echtgenote Melita Zarins, beiden wonende te Zandvoort Brederodestraat no 30, respectievelijk penningmeester en secretaresse. Deze vereniging heeft geen enkel politiek doel, doch werd op 11 Mei 1946 opgericht ter ondersteuning van behoeftige in Nederland woonachtige Letten, zowel moreel als financieel.

Zo Mevr. Reters uit eigen wetenschap bekend is, heeft Koppert zich in Utrecht echter een stempel laten maken van de niet bestaande "Baltische Vereniging". Deze Stempel bestaat uit het wapen van Estland, Letland, Litauen en Nederland met het opschrift: " Federation of Balten in the Netherlands". Mevr. Reters heeft Koppert bij herhaling gezegd dat hij deze stempel niet mag gebruiken en onrechtmatig in zijn bezit heeft. Koppert zeide dan dat hij die stempel gebruikte op brieven voor vreemdelingen aan overheidsinstanties. Dit maakte volgens hem indruk.

Uitgetr. door: K

Op aanwijzing van: C I

Datum: 24-1-'51

UITTREKSEL

Uit : PD 6

Naam: KOPPERT, L.A.M.

Voor :

Naam:

Ag. nr: 89894

Afz. : Gem.Pol. de Bilt

Datum: 26-4-'50

Aard van het stuk: Rapport

bladzijde 5

Verder is het Mevr.Reters bekend dat zekere André Naomofe, geboren te Lemberg 19-6-'96, wonende te Eindhoven Oude Torenstraat no 10, een Wit-Rus, anti-communist, op verzoek van Koppert hem een in de Russische taal gestelde levensbeschrijving van zich zelf heeft ter hand gesteld, waarin hij zijn belevenissen onder het communistische regiem heeft beschreven. Deze Naomofe koesterde korte tijd nadien wantrouwen tegen Koppert en heeft bij herhaling het betreffende schrijven terug gevraagd. Ook heeft Mevr.Reters Koppert om teruggave van dit geschrift gevraagd, waarop Koppert dan in strijd met de waarheid antwoordde dat hij dat schrijven reeds lang aan Naomofe had teruggestuurd. Naomofe die getracht heeft naar het Westen te immigreren slaagde hierin niet en werd dit door Koppert met voldoening ten overstaan van de fam.Reters geconstateerd.

Uitgetr. door: K

Op aanwijzing van: C I

Datum: 23-1-'51.

UITTREKSEL

Uit : PD 6

Naam: KOPPERT , L.A.M.

Voor :

Naam:

Ag. nr: 89894

Afz. : Gem.Pol.de Bilt

Datum: 26-4-'50

Aard van het stuk: Rapport

bladzijde 5

~~Mevr. Reters~~ verdenkt Koppert er ernstig van dat hij het adres van zekere Letlander, Erichs Pauls Janis Straupe, geboren te Riga 2 Augustus 1912, wonende te Utrecht Vrouw Juttenstraat no 41, die anti-communistisch geïntereerd is aan de Sovjet Ambassade te 's-Gravenhage zou hebben doorgegeven. Deze Straupe heeft namelijk op zijn adres in Utrecht een brief ontvangen van de communisten uit Riga en wel korte tijd nadat hij met Koppert in contact was geweest.

Uitgetr. door: K

Op aanwijzing van: C I

Datum: 23-1-'51

UITTREKSEL

Uit : PD 6

Naam: KOPPERT, L.A.M.

Voor :

Naam:

Ag.nr: 89894

Afz. : Gem.Pol. de Bilt

datum: 26-4-'50

Aard van het stuk: Rapport

bladzijde 19

LILLIE LUISE CHARLOTTE PAUW.

geboren te Rotterdam 25-April 1921, kantoorbediende, echtgenote van Emil Scewiertnia, wonende te 's-Gravenhage Vondelstraat no. 5, die verklaarde:

"In Januari 1948 ben ik met mijn man voor het communisme uit Tsecho-Slowakije gevlucht, met achterlating van al onze eigendommen. Mijn man was kandidaat jurist en journalist. Hij was sterk anti-communistisch geïnteresseerd en in dienst van een Amerikaanse inlichtingendienst namelijk de "War Intelligence Service". Hij is Tsjech en geboren te Trunce op 4-Juli 1915. Ondanks mijn huwelijk met hem heb ik mijn Nederlandse nationaliteit behouden. Ik kwam op 18 Januari 1948 Nederland binnen. Dit geschiedde op legale wijze. Mijn man kwam illegaal Nederland binnen, daar hij geen visum kon krijgen. Op 1 Februari 1949 werd mijn man bij Losser gearresteerd en hij bevindt zich thans nog in een "Displaced Persons kamp in Duitsland. Hij krijgt geen visum voor Nederland. Ik ben voornemens van hem te scheiden.

In Tsjecho-Slowakije heb ik leren kennen een zekere Bröلمان, wonende te Amsterdam Haarlemmerplein no. 50. Hij was koopman en dreef daar handel. Door tussenkomst van deze Bröلمان heb ik Overste Koppert uit Bilthoven leren kennen. Ook mijn man werd aan hem voorgesteld. Overste Koppert had veel interesse voor de belevenissen van mijn man en hoorde hem uit omtrent zijn anti-communistische activiteit. Ook vroeg hij naar de activiteit van de Communistische Partij in Tsjecho-Slowakije en informeerde hij naar datgene wat die partij voor de revolutie ondernam en de gebeurtenissen die daarmee verband hielden. Overste Koppert vroeg aan mijn man of hij hem een beschrijving wilde ter hand stellen van zijn belevenissen in Tsjecho-Slowakije. Dit is echter niet geschied omdat mijn man geen tijd had. Overste Koppert vertelde ons dat hij hier in Nederland President of Voorzitter was van een Letlandse vluchtelingen organisatie, waarvan de leden eveneens voor het communisme gevlucht waren. Hij deed zich in het algemeen kennen als zeer sterk anti-communistisch geïnteresseerd.

Overste Koppert beloofde mijn man dat hij zou zorgen dat hij hier in Nederland een verblijfsvergunning kreeg. Hij was, zo hij zeide zeer goed bevriend met de Heer Grevelink en had op hem zeer veel invloed. Ook op het Ministerie zou hij zijn contact hebben. Mijn man en ik stelden aanvankelijk vertrouwen in Koppert, doch hij heeft voor ons niets bereikt. Ik heb hem het laatste jaar ook niet meer gezien."

Uitgetr. door: K

Op aanwijzing van: C I

Datum: 23-1-'51

UITTREKSEL

Uit : PD 6

Naam: KOPPERT, L.A.M.

Voor :

Naam:

Ag.nr: 89894

Afz. : Gem. Pol. de Bilt.

datum: 26-4-'50

Aard van het stuk: Rapport

bladzijde 21 en 22

VOLDEMAR BRIEDIS,

geboren te Leningrad 15 September 1918, sportleraar, wonende te Amsterdam Herzogstraat no 7 I, die verklaarde:

"Ik ben van Letlandse Nationaliteit en vanaf 1945 in Nederland. In het jaar 1946 werd er te 's-Gravenhage een bijeenkomst gehouden van in Nederland woonachtige Letlandse vluchtelingen. Wij waren met ongeveer 40 man daar aanwezig. Onder ons bevond zich ook een voormalig Letlands Ambassadeur genaamd Dr. Walters, wonende te Brussel.

Tijdens deze bijeenkomst werd opgericht de "Letlandse Hulpvereniging in Nederland". Deze vereniging heeft tot doel de in Nederland verblijvende Letten, zowel materieel als Financieel te ondersteunen en staat buiten alle politiek.

Op deze oprichtingsvergadering werd Ir. Reters uit Bilthoven tot voorzitter gekozen. Secretaresse werd Mej. Sanders destijds wonende te 's-Gravenhage Noordeinde 156, terwijl P. Maartinson tot penningmeester werd gekozen. Allen traden als lid toe. Ten einde een kas te vormen werd er tijdens de bijeenkomst een collecte gehouden. De contributie werd vastgesteld f.1.- per maand. Zekere Munningshof woonachtig in Voorburg, die als Nederlander ruim 20 jaren in Letland was steunde de vereniging met een bedrag van, naar ik meen f.150.- ineens. De zetel der vereniging werd overgebracht naar de woonplaats van de voorzitter, destijds te Eindhoven en later Bilthoven.

Op de 3e of 4e vergadering welke de vereniging hield, dit was toen te Utrecht, leerde ik zekere Overste Koppert uit Bilthoven kennen. Deze Overste Koppert wierp zich op als een fel strijder tegen het communisme en een vriend van vluchtelingen voor het communisme. Zo hij beweerde was hij de aangewezen persoon om de belangen van ons te behartigen. Hij had contacten bij overheidsinstanties en kende, zo hij beweerde onze noden.

Ten einde het ledental van onze vereniging enigszins uit te breiden werd er toen over gesproken om ook de Esten en Litauers in onze vereniging op te nemen. Twee Esten en één Litauische Pater, die thans in Amerika vertoefd, waren te dien einde op de vergadering aanwezig. Overste Koppert drong zijn wil dictatoriaal aan ons op en wilde zich tot President of Voorzitter van een Baltische Vluchtelingen Vereniging proclameren. De Litauer Priester had hiertegen ernstig bezwaar en ook ik kwam tegen Overste Koppert in oppraak, zulks vanwege zijn ondemocratische houding. Overste Koppert heeft ten slotte zijn wil niet aan ons kunnen opleggen, daar het overgrote deel der vergadering tegen hem was. De door hem bedoelde Baltische vereniging werd toen en ook later niet opgericht.

In 1948 werd ik gekozen tot waarnemend voorzitter van onze vereniging hetwelk ik geweest ben tot Pasen 1949.

Ten tijde dat ik nog meende op politiek gebied enig vertrouwen te kunnen stellen in de persoon van Overste Koppert heb ik hem op zijn verzoek een door mij opgesteld schrijven ter hand gesteld betrekking hebbende op mijn belevenissen onder het communistisch regime. Later, toen ik meende Koppert beter te kennen, wantrouwde ik hem en beschouwde ik hem meer als een handlangers van Z.O.Z.

Uitgetr. door: K

Op aanwijzing van: C I

Datum: 23-1-'51

het communisme, hoewel ik daarvoor geen positieve gegevens heb. Ik heb hem toen bij herhaling verzocht bedoelde levensbeschrijving van mij zelf terug te mogen ontvangen, daariik bang was dat hij er misbruik van zou maken.

Het is mij tot op heden niet gelukt bedoeld schrijven van hem terug te ontvangen". ----

079.16

[Red scribble]

16 M aart 1946 10.00 uur-

RAPPORT BETREFFENDE ILLEGALE EVACUATIE VAN LETTISCH-ESTLANDERS
ENZ UIT ZWEDEN DOOR MIDDEL VAN KUSTVAARTSCHEPEN.

-x-

Uit betrouwbare bron zijn door ons inlichtingen ingewonnen betreffende het illegaal overbrengen van geïnterneerde bewoners der Baltische landen in Zweden.

Deze zijn geïnterneerd o.a. in een groot kamp in de buurt van HALMSTADT en vandaaruit worden zij met behulp van een der leidsters van het kamp, de dochter van een professor meestal naar Göteborg geholpen, waar zij aan boord gaan van kustvaarders. Deze brengen hen meestal naar Hollandse havens o.a. Rotterdam, Amsterdam en Groningen.

Hier schijnt een organisatie te zijn, die hen verder helpt met behulp van de in Londen vertoevende Lettische regering of legatie. Ook schijnt deze instantie aan andere in het buitenland verblijvende vreemdelingen uit de Baltische landen paspoorten uit te reiken op een vreemde wijze.

Hierbij treft U aan een fotocopie van een in Februari 1946 uitgegeven paspoort aan een Letlandsche jongen, die tijdens de oorlog op een Duitse boot heeft gevaren, daarvan is gedeserteerd en nu in Rotterdam zich bezig houdt met alle mogelijke vreemde practijken. Hij heeft geen middelen van bestaan, maar heeft altijd veel geld, zit vaak op buitenlandsche schepen en wordt verdacht van wapensmokkel.

Deze zaak is nog door ons in onderzoek en zodra wij over meer gegevens beschikken zullen wij dit meedeelen. Ten overvloede kunnen wij U nog meedeelen, dat deze knaap een paspoort uit Engeland heeft gehad, zonder dat hij zelf in Londen is geweest.

Tenslotte deelde de vreemdelingendienst in Rotterdam ons mede, dat zij reeds een viertal Baltten hadden aangehouden, die onlangs illegaal hier waren gearriveerd.

Bijlagen: Een aantal fotocopieën betreffende Lettisch paspoort.

Haven dienst

*Haven dienst
Havenveiligheidsdienst B.N.V.
(Lt. Kol. Mr. Dr. Wageningen)
heeft afschrift.
8*

BUREAU NATIONALE VEILIGHEID	
BUREAU B	
Nummer:	949/X ^e /46
Datum:	26 MAART 46